

Provstesyn omkring 1800

af Elly Mardal

SKYUM PRÆSTEGÅRD

Skyum Præstegård ca. 1900. Chr. Børggaard havde den i forpagning ca. 40 år. Han var født 1843 og døde 1933. På billedet ses døtrene Kirstine og Marie.

Provstesyn, som vi stadig kender det også i vor tid over præstegårde og kirker, har der været holdt i mange år.

Her er et par eksempler fra begyndelsen af 1800-tallet, hvor beskrivelsen er helt udførlig, og vi får et indblik i indretningen af præstegården i Skyum.

29. oktober 1802 mødte i Skyum præstegård herredsprovsten hr. Poul Holm fra Rosholm tilligemed gårdmand Søren Jespersen i Skyum og tømmermand Niels Michelsen også fra Skyum, for at tage bygningerne i øjesyn.

Hovedbygningen

som indbefattede: dagligstuen, ammestuen, storstuen, søndre og nørre gæstekammer, studerekammeret, folkestuen, køkken, fadebur, bryggers og målekammer, hvilket befattes at være således: Taget var i forsvarlig stand en del af det er i de sidste år fornyet, lofter og gulve er der heller intet at udsætte på, det samme kan siges om skorstene og bagerovn, kjølle bruges ikke her, tømmeret synes nok at kunne behøve nogen reparation hist og her om nogle år, vinduerne er overalt gode nok, i dagligstuen er der indsat nye for 2 år siden, dørene er stærke og brugbare, men efter gammeldags facon.

Vesterhuset

Indbefatter saltkjælder, melkammer, capellanens værelse, rullestue og et vognhus, også her er alt godt vedligeholdt, nogle af væggene er murede og tømmeret behøver ingen reparation det første par år undtagen nogle stolper og løsholter på den vestre side og døren til vognhuset, i alt kan det vel koste 10 á 12 rigsd. Vinduerne i Capellanens

værelse er nyindsatte både på den østre og vestre side.

Det Nørre hus

som indbefatter rum til ildebrændsel, fæhus og kostald, fåresti, karlens kammer, stald til bæsterne og et vognhus. Taget er overalt vel vedligeholdt undtagen på søndre side, hvor der er et stykke, der ved sidste års hårde storm er ilde medtaget, det behøver en 6-8 læs tag, tømmeret er frisk, så det kan holde ca. 10 år endnu.

Laden

Er i god forsvarlig stand både hvad tag og tømmer angår; også til laden hører et vognhus og hestestald til fremmede heste.

Haven

I henseende til haven kunne vi ikke på denne årstid med god samvittighed give vor vidnesbyrd, hvilket bedst lade sig gøre om sommeren, dog ved vi med vished, at haven ikke i nærværende præstes tid er blevet forringet, men snarere forbedret.

ØRUM KIRKE

Ørum kirke, set fra nordøst. - Foto: Danmarks Kirker.

27. juli 1803 mødtes i Ørum kirke ejeren hr. Schach til Ørumgård og provsten hr. Poul Holm fra Roesholm samt tømmermand Christen Nielsen af Hassing og muremester Anders Hansen af Bedsted for at foretage syn over Ørum kirke.

1. Loftet er gammelt og hist og her reparerete med gamle fjæl, det ser ingenlunde smukt ud,

men kan dog vel passere et års tid - så behøver det også at pyntes en del, om det skal anses for anstændigt.

2. Gulvet er jævnt og brugbar.

3. Kirken, som har et lidet tårn, er overalt belagt med tagsten og disse er forrige år udspækkede, ligesom murene til samme tid blev set tilgode, der er intet at udsætte der på.

4. Tømmeret er gammelt, men dog ikke faldefærdig, det synes brugbar endnu i 2 år med noget tilsyn.

Sættet, hvor altergængerne knæler, bør fæstes, da det står løst.

5. I kirken er der kun 2 vinduer, et oppe ved alteret, og et i kirken, hvilket synes at være for lidt til at give fornøden lys, og det så meget mere, da et lidet vindue, der tilforn var i tårnet, er tilmuret. Dette vindue bør indsættes på den nordre side noget neden for prædikestolen.

6. Kirkedøren og porten er upåklagelige.

Kilde: Sydthy Årbog 1985, side 31-33.